

МЦА ДЕКЕМВРІА, ВЪ ГІ-Н ДЕНШ.

СЛУЖБА, ДВА ЖИТІЇ
И СЊНАЗДЪРЪ СТЪГѠ
СЦІЕННОМЧНИКА ГАВРІІЛА,
ПАТРІАРХА СЕРБСКАГО.

**МЦА ДЕКЕМВРІА, ВЪ ГІ-Й ДЕНЬ.
ПАМЯТЬ С҃ТАГО С҃ЩЕНОМ҃ЧНИКА ГАВРІІЛА,
ПАТРІАРХА СЕРБСКАГО.*¹
НА ВЕЛИЦѢЙ ВЕЧЕРНИ.**

[Поѣмъ:] Бл҃женъ мѡжъ: ѧ-й антѣфѡнъ.

На Г҃дн, воѡбѡхъ: ст҃ихирѣ, на ѧ, гласъ 5. Самогласны:

Безкрѡвнѡю жер҃твѡ приносѧлъ єси бг҃у, ѧкѡ законнѣйшій
первопрѣтольникъ сербскѡ цр҃кве хр҃товы, ѧ былъ єси предстѧтель
теплѣйшій рѡда сербскаго, просѣщѧа єго свѣтомъ непрестѡннымъ, ѧ
привѡдѧ всѣхъ хр҃тѡвъ пастыреначальникѡ. **[Дважды.]**

Родрѡженъ на камени твѣрдѡмъ вѣры хр҃товы, никакоже поколебѧлся
єси ласкѧнѡмъ беззаконныхъ аг҃арѧнъ, ниже прилѡги болѣзненнымъ,
но твѣрдѡмъ помысломъ ѧ радостнымъ рѣцемъ бл҃годержѧлъ єси
воистиннѡ къ подвигомъ: тѣмже ѧ вѣнцы нѣныѡ славы воспрѧлъ єси,
ѡче гаврїїле принопамятне.

Крѣпостѡ дх҃овною препѡсанъ, бг҃оносе ѡче гаврїїле, низложилъ єси
крѣпѡсти льстѧваго, не ѡубѡвивъ мѡчѧтельныхъ болѣзней ни
нѡждныѡ смѣрти, ѧже безбѡжное сѡнмище подвиже на тѧ, но со
держновѣнїемъ хр҃та исповѣдалъ єси, ѧже ѧ вселѧ тѧ въ цр҃тво нѣное,
ѧдѣже ликѡеши присно со всѣми с҃быми.

Ѣны ст҃ихирѣ, гласъ 6:

¹* аутор службе је прота Мирко Р. Павловић, у „Србљаку“ се налази на стр. 192-200, издање: Св. Архијер. Синод СПЦ, Београд 1986. год. Овде је преузимамо са сајта „Ортлиб“, где је прослеђена у електронском виду од монаха Германа из Србије. Текст је подвргнут додатној граматичкој (привођење нормама савремене руске редакције црквено-словенског језика) и другој редакцији.

Ві́мни дх́овными похва́лами восхва́лимъ бл҃же́ннаго гаврі́їла, до́бла
ко сѣ́нтелехъ, ѿже бы́сть па́стырь до́брыи ѿ о́учи́тель тѣ́плыи, но ѿ
сѣ́нтоу́тѣрпца за хр҃та, ѿбо житі́е своѣ́ мѣ́нически сконча́: тѣ́мъ ѿ
вѣ́нцемъ цр҃кимъ ѿ б҃га вѣ́нчанъ бы́сть, ѿ ны́нѣ на нѣ́си мо́литъ ѿ вѣ́хъ
сх вѣ́роу ѿ лю́боу чл҃вѣ́чнхъ сѣ́ю па́мать с҃гѡ. [Два́жды.]

Ві́мни досто́жными пѣ́сньми соста́вимъ бл҃гопрі́ятенъ лі́къ, кх
просла́вленію б҃гоно́снѡ о́ца гаврі́їла, правосла́віа наста́вника,
чѣ́тоты ѿ бл҃гочѣ́тїа о́учи́теля, до́блѡ сѣ́нтоу́тѣрпца хр҃то́ва, с҃го́же по
смер́тїи чл҃вѣ́и просла́ви хр҃то́сх б҃гъ на́шх, ѿмѣ́ѡ вѣ́лію млі́ть.

Ві́мни похва́льными до́брѡтами о́ува́земъ свѣ́тлаго сѣ́енномѣ́ника
гаврі́їла, патрі́арха се́рбскагѡ, ѿже ѿ сво́ихъ ѡ́боганъ бы́сть, ѿ
а́гара́нъ же непра́веднѡ ѡ́бл҃женъ ѿ повѣ́шенъ: с҃гѡ ра́ди нечл҃вѣ́нное цр҃тво
на нѣ́сѣхъ воспрі́ахъ с҃сть, вх не́мже ны́нѣ ра́дѡса предсто́итъ хр҃тѣ́,
с҃го́же мо́литъ дарова́ти дѡша́мъ на́шимъ мі́ръ ѿ вѣ́лію млі́ть.

Сла́ва, гла́сх ѿ:

Прї́идіте лю́діе во сѣ́бїи хра́мъ с҃ей, ѿдѣ́же днѣ́сь возно́сїтсѡ сла́ва
б҃гѣ́ на нѣ́сѣхъ, ѿ поѣ́тсѡ хвалѡ́ сѣ́енномѣ́никѣ́ гаврі́їлѣ́, патрі́архѣ́
се́рбскомѣ́, с҃го́же ни грѣ́знаѡ прецѣ́ніѡ, ни льстї́тельнаѡ ласка́нїѡ
мѡчї́телева, ѿ хр҃та разл҃чї́ти возмо́гѡша, но де́рзостнѡ гл҃голетъ кх
мѡчї́телю: ѡ́зх непокѣ́ненъ с҃мъ, хр҃та́ же гдѡ́ моего́ не восхо́щѣ́ ѡ́реци́сѡ
до́ндеже с҃мъ, до́ндеже ра́дѡмъ ѿмѣ́ю. всѡ́ по́честїи ва́ша ѿ бо́гѡстѡва
возмі́те себѣ́, ѡ́зх не тре́бѡю ѿхъ.

ѿ ны́нѣ, б҃гѡро́диченъ [догма́тїкх], [гла́сх то́ѡже]:

Цр҃ь нѣ́ный [за чл҃вѣ́колю́біе на землі́ іавї́сѡ, ѿ сх чл҃вѣ́ки пожнѡ́: ѿ
дѡ́бы бо чѣ́тыѡ плѡ́ть прїе́мый, ѿ ѿзх неѡ́ проше́дый сх воспрі́ѡтїемъ:
с҃дїнъ с҃сть сї́х, с҃л҃гѡх с҃стѡтѡмъ, но не ѡ́постѡ́їю. тѣ́мже со́вершенна
того́ б҃га, ѿ со́вершенна чл҃вѣ́ка ко́истиннѣ́ проповѣ́дающе, ѿповѣ́демъ
хр҃та́ б҃га на́шего: с҃го́же мо́ли, мѣ́ти безневѣ́стнаѡ, помї́ловатисѡ дѡша́мъ
на́шимъ].

Входъ. Прокіменъ дне, ѡ чтѣніа трѣхъ цѣнномѣ́нникѣхъ.*2

[Прѣ́роче́ства іса́їина чте́ніе [глава ѿмъ].]

Тѣ́коу гл҃голетѣ́ гдѣ́: всѣ́ ѡ́зыцы собра́шасѧ въѣ́пѣ, ѡ́ соберѣ́тсѧ кнѧ́зи ѿ́ нѣхъ. кто́ возвѣ́стѣтъ сѣ́ въ нѣхъ, ѡ́ ѡ́же ѿ́ нача́ла, кто́ слы́шана сотвори́тъ вѣ́мъ; да приве́дѣтъ свидѣ́тели своѣ́, ѡ́ ѡ́правда́тсѧ, ѡ́ да оу́слышатѣ́, ѡ́ да рекѣ́тъ істи́ну. вѣ́дите мѣ́ свидѣ́тели, ѡ́ ѡ́зъ свидѣ́тель, гл҃голетѣ́ гдѣ́ бѣ́, ѡ́ ѡ́трокъ ѣ́гоже ѡ́збра́хъ, да позна́ете ѡ́ вѣ́рѣте мѣ́, ѡ́ разѣ́мѣте, ѡ́коу ѡ́зъ ѣ́смь: прѣ́же мене́ не бы́сть ѡ́нъ бѣ́, ѡ́ по мѣ́ не вѣ́детѣ́. ѡ́зъ ѣ́смь бѣ́, ѡ́ нѣ́сть рѣ́звѣ́ мене́ сѣ́аѡ. ѡ́зъ возвѣ́стѣхъ, ѡ́ сѣ́рохъ, оу́ничижи́хъ, ѡ́ не бѣ́ въ вѣ́хъ чѣ́ждѣ́. бы́ мѣ́ свидѣ́тели, ѡ́ ѡ́зъ гдѣ́ бѣ́, ѡ́ ѣ́ще ѿ́ нача́ла ѡ́зъ ѣ́смь: ѡ́ нѣ́сть ѿ́ рѣ́хъ моѡ́хъ ѡ́збавлѣ́аѡ. сотвори́ю, ѡ́ кто́ ѡ́врати́тъ тѣ́; сѣ́е гл҃голетѣ́ гдѣ́ бѣ́, ѡ́збавлѣ́аѡ вѣ́хъ сѣ́ѡѡ і́їлехъ.

[Прѣ́мроче́ти соломо́новы чте́ніе [глава ѣ́].]

Прѣ́нныхъ дѣ́шы въ рѣ́цѣ́ бѣ́ѣѡ, ѡ́ не прикѡ́снетсѧ ѡ́хъ мѣ́ка. Непце́ваѡи бы́ша во ѡ́честѣ́хъ безѣ́мныхъ оу́мрѣ́ти, ѡ́ вѣ́нѣ́сѧ ѡ́слоблѣ́ніе ѡ́сходъ ѡ́хъ. ѡ́ ѣ́же ѿ́ насъ шѣ́твѣ́е сокровѣ́ніе, ѡ́нѣ́ же сѣ́тъ въ мѣ́рѣ́. ѡ́бо предъ́ лицѣ́мъ члѣ́веческимъ ѡ́це ѡ́ мѣ́кѣ́ прѣ́имѣ́тъ, оу́повѣ́ніе ѡ́хъ безсмер́тѣ́а ѡ́сполнено. ѡ́ вѣ́мѣ́е на́казани бы́вше, вели́кими бл҃годе́тельствовани вѣ́дѣ́тъ, ѡ́коу бѣ́ ѡ́скѣ́ѡ ѡ́, ѡ́ ѡ́бѣ́те ѡ́хъ достѣ́ѡны себѣ́. ѡ́коу злѣ́то въ горні́лѣ́ ѡ́скѣ́ѡ ѡ́хъ, ѡ́ ѡ́коу всеплѣ́дѣ́е же́ртвенное прѣ́аѣ́тъ ѡ́. ѡ́ во вре́мѧ посѣ́щенѣ́а ѡ́хъ возсѣ́аѡтъ: ѡ́ ѡ́коу ѡ́скры по стѣ́блѣ́ю поте́кѣ́тъ: сѣ́дѣ́тъ ѡ́зыко́мъ, ѡ́ ѡ́бладаѡтъ лю́дмѡ, ѡ́ воцѣ́рѣ́тсѧ гдѣ́ въ нѣхъ во вѣ́ки. Наде́ѡщѣ́а насъ разѣ́мѣ́ѡтъ істи́ну, ѡ́ вѣ́рѣ́ѡи въ лю́бѡ прѣ́вѣ́дѣ́тъ ѣ́мѣ́: ѡ́коу бл҃гѣ́ ѡ́ млѣ́тъ въ прѣ́бывѣ́хъ ѣ́го, ѡ́ посѣ́щенѣ́е во ѡ́збра́нныхъ ѣ́го.

*2 у изворнику се не дају текстови Паримија.

Премѣрости соломоновы чтєніє [глава ѿ].

Прѣвнѣиѣ ѿще постигнетѣ скончатиѣ, вх покѡн вѣдетѣ. Стѣарость бо ѿтнѣ не многолѣтна, ниже вх числѣ лѣтѣ и҃считѣетѣ. Стѣдїна же є҃сть мѣдрость члѣвѣкомѣ, и вѡзрѣетѣ стѣарости, житїє нескѣрное. Бл҃гоудѡденѣ б҃гови бѣвѣ, возлюбленѣ бѣсть, и живѣиѣ посреде грѣшникѣ прѣстѣвленѣ бѣсть. Босхицїенѣ бѣсть, да не слѡба и҃змѣнитѣ рѣзѡма є҃гѡ, илї лѣсть прѣлѣстїтѣ дѡшѡ є҃гѡ. Рачєніє бо слѡбы помрачѣетѣ дѡбраѣ, и парєніє пѡхоти прѣмѣнѣетѣ о҃умѣ неслѡбнѣ. Скончѣвѣ вѣмѣлѣ, и҃сполнї лѣта дѡлга: О҃удѡна бо вѣ гдѣи дѡшѣ є҃гѡ. сєгѡ рѣди потѣѣѣ ѿ среде лѡкавѣтѣѣ. Лѡдїє же вѣдѣвѣше, и не рѣзѡмѣвѣше, ниже полѡжѣше вх помышлєніи таковоє: ѿкѡ бл҃гѣ и мѣтѣ вх прѣбнѣхѣ є҃гѡ, и посѣцєніє во и҃збрѣннѣхѣ є҃гѡ.]

На лѣтїи: стїхїра хра́ма, и сѣенномѣнника, гла҃сѣ ѿ:

Реселїтѣсѣ днєсѣ цр҃ковь хр҃то́ва, торже́ствѣетѣ патрїа́рхїа се́рвскаѣ, пою́щи по́двиги твоѣ, ѡсѣлѣи и҃ каждаєніи чтѣще о҃узы твоѣ, чєствѣюще пєрѣть моцїєи твоѣхѣ, ѿкѡ ѡрѡмѣты мѣропомѣзаннѡ, сѣенными твоими страдѣньми, гаврїїлє приснопа́мѣтнє.

Любовїю хр҃то́вою вельми горѣ, дѡблєствєннѡ за хр҃тѣ ревновѣлѣ є҃си, мѣчїтєлєй прѣсѣнїѣ ни во что́же вѣнѣнѣвѣ, мнѡгѣѣ вѣдѣи прѣтерпѣлѣ є҃си, послѣдї же непра́ведное ѡсѣждєніє и҃ нѡжднѡю смє́рть, сѣенномѣнникє гаврїїлє досточѡднє, но сѣенными страдѣньми твоими ѡзарѣши всѡ странѡ се́рвскѡю, и просѣцѣѣши всѣ земнѣѣ концы.

Гла҃ва, гла҃сѣ ѿ:

Преднаписѣ сѣенный ѡбразѣ сѣеннѣхѣ нрѣвѡвѣ твоѣхѣ б҃гог҃л҃голивѣиѣ пѣнѣлѣ, є҃гда речє: *тако́вѣ на́мѣ подобѣетѣ ѡрхїєрєи, прѣбнѣвѣ, вѣренѣ, неслѡбнѣ, нескѣренѣ,*³ да сїленѣ вѣдетѣ во зарѣвѣмѣ о҃учєніи о҃утѣшѣти, прѡтївѣщѣѣѣ же ѡблѣчѣти.*⁴ тѣ бо самѣмѣ дѣлы слѡво є҃є и҃сполнїлѣ є҃си, на послѣдокѣ и҃ нѡжднѡю смє́рть воспрїѣвѣ, вселїлѣ є҃си вх цр҃тѣво нѣное.

И нынѣ, вѣорѡднєнѣ, гла҃сѣ то́иже:

³* ср. Јєвр. 7,26.

⁴* ср. Тит. 1,9.

Рѣ́дѣще тѣ́ всѣ́хъ бѣ́вшихъ цр҃ицѣ́, сла́внмъ тѣ́ прї́снѡ, вѣ́омѣ́и
всепѣ́таѡ, ра́достѣ́ вѣ́нѣ́ бѣ́ла ѣ́снѣ́ на́мъ, ѿ́ вселѣ́ѡ ѿ́стѣ́ннагѡ, бѣ́а
бо роди́ла ѣ́снѣ́, ѿ́ не сѣ́щнхъ всѣ́ сотвѣ́ршаго: сего́ ра́ди ра́достное
пѣ́сносло́вїе со ѡ́ггломъ гаврі́ломъ тебѣ́ зове́мъ.

На стѣ́хѡвнѣ́: стѣ́хѣ́ры, гла́сѣ́ ѿ́:

Свѣ́томъ совер́шеннымъ ѡ́сѣ́аемъ, ѿ́ ли́комъ цѣ́́сннмъ сочи́наемъ,
ѿ́ мѣ́ннческнмъ бѣ́госла́вїемъ ѡ́украша́емъ, цѣ́́нночѣ́ннче гаврі́ле
бѣ́жѣ́нне, безме́ртныѡ сла́вы сподо́блѣ́ѡ ѣ́снѣ́.

Стѣ́хъ: Прѣ́ннкъ ѡ́акѡ фї́нїѣ́ процвѣ́тѣ́тъ, * ѡ́акѡ ке́дръ, ѿ́же въ ли́вѣ́нѣ́
ѡ́мнѡ́жнѣ́ѡ.*⁵

Рѡ́токъ ѿ́ неслѡ́бнхъ бѣ́лѣ́ ѣ́снѣ́, тѣ́хъ же ѿ́ смиренномѣ́дръ, ѿ́
бѣ́жѣ́твенныѡ лю́бвѣ́ ѿ́сполненъ, при кончї́нѣ́ же ѿ́ мѣ́ннческнм
вѣ́нцѣ́ ѡ́украше́нѣ́ ѣ́снѣ́.

Стѣ́хъ: Наса́женїѣ́ въ домѣ́ гд҃ни, * во двѡ́рѣ́хъ бѣ́а на́шегѡ
процвѣ́тѣ́тъ.*⁶

Сѣ́ѡ ѡ́де́ждами, ѡ́же ѿ́ кро́вѣ́, ѡ́че гаврі́ле цѣ́́енне, востѣ́клѣ́ ѣ́снѣ́
свѣ́таѡ во сѣ́ѡ сѣ́ыхъ, сла́вою нѣ́ною вѣ́нча́емъ. **Гла́ва, гла́сѣ́ ѿ́:**

Сѣ́ѣ́тель сѣ́ѣ́ ѿ́ пастыренача́льннкъ, показале́ ѣ́снѣ́ до́блественный
мѣ́ннкъ, тѣ́мъ бѣ́жѣ́твенне неѡ́сѣ́наѡ наслѣ́доваѡ ѣ́снѣ́, ѿ́ ны́нѣ́ прѣ́то́лѣ́
зѣ́нїѣ́телѡ въ сла́вѣ́ предсто́ѣшнѣ́. **ѿ́ ны́нѣ́, вѣ́ро́днченъ, гла́сѣ́ то́ѡже:**

По́дъ кро́вѣ́ тѣ́ѡѣ́, вѣ́чѣ́, всѣ́ земнорѡ́днїѣ́ прнѣ́ѣга́юще, вопї́емъ тѣ́:
бѣ́ѣ́, ѡ́повѣ́нїе на́ше, ѿ́зѡ́вн ны ѿ́ безме́ртныхъ прегрѣ́шенїѣ́, ѿ́
сѣ́ѣ́ дѣ́шы на́шѡ.

На бл҃гвѣ́нїѣ́ хлѣ́бѡвѣ́: трѡ́парь, гла́сѣ́ ѿ́:

Непра́веднымъ сѣ́дѡмъ ѡ́сѣ́женъ бѣ́въ ѿ́ повѣ́шенъ, ѡ́акѡ же́ртѡѡ
цѣ́́енна, живѣ́ ѿ́ ѡ́дѣ́шевлѣ́нна, вѣ́чѣ́ своѣ́мѣ́ хр҃тѣ́ пожре́нъ бѣ́лѣ́
ѣ́снѣ́, тѣ́мъ же ѿ́ же́ртвенннкъ нѣ́номѣ́ прї́ѡ́тъ бѣ́лѣ́ ѣ́снѣ́, цѣ́́нночѣ́ннче
гаврі́ле прнснопа́мѣ́тне. **[Дѡ́жды.]**

⁵* Пс. 91,13.

⁶* Пс. 91,14.

И: БѢ ДѢО: [ЕДИНОЖДЫ.]

НА УТРЕНИ.

По шестоѡ́almѣи ѡ́ктенїа, ѡ́ по ѡ́змъ: БѢѢ, ГДѢ:

Τροπάρη εἰπάγω, [γλάσζ ᾶ:

Непράведнымъ ѿдѡмъ ѡсѡжденъ бывъ: [Дважды.]

ГЛА́ВА, ѿ ны́нѣ бѣ́городиченъ, [гла́съ то́йже]:

ГавріїлѸ вѣщавшѸ:

По ѡ-мѣ стїхослѡвїи: сѣдѡленъ, гласъ ѡ:

СЦѢННЮ ОДЕЖДѢ ТВОЮ ѠБАГРѢВЪ КРОВЬМІ, СЪ НЕЮЖЕ ВМѢСТИЛСЯ ЕСІ, БЛЖЕННЕ, ВО СѢЛА СѢИХЪ: ИДѢЖЕ СВѢТЛО ЗРІШИ БЖІТВЕННЮ СВѢТЛОСТЬ ТРЧЕСКУЮ, И МОЛИШИСЯ НЕПРЕСТАННУ Ѡ ДѢШАХЪ НАШИХЪ. [ДВАЖДЫ.]

Гла́ва, ѿ ны́нѣ, вѣ́городиченъ, гла́сѣ тѣ́йже:

Реличїа твоѣ, всѣчїаа, сотвори христосъ бгъ нашъ: ѣгоже моли
прїсно, возвеличити ѡ въ насъ богѣхъ мѣтъ ѣгѡ, пренепорѡчнаа
влъце.

По ѿ-мѣ стїхословїи: сѣдѣленъ, гласъ ѿ:

Прїидїте воспоїмъ Чтнѣю пámатъ сѣ́теле ꙗврі́їла, ꙗ́всносло́ваще
 ꙗ́когò свѣ́тлыꙗ ꙗ́бды и борѣ́нїа, ꙗ́мнже ꙗ́мноꙗкоꙗ́рственнаꙗ
 вра́га ꙗ́вборѣ́вꙗ, ꙗ́внѣꙗ ꙗ́вбѣ́ды ꙗ́сплѣꙗ ꙗ́сѣтъ, и ꙗ́нѣ ꙗ́ко ꙗ́глы ꙗ́рѣꙗ
 ꙗ́встої́тъ, ꙗ́же ꙗ́молѣ́тъ, сѣ́тъ ꙗ́шы ꙗ́ша. [Дважды.]

Гла́ва, ѿ ны́нѣ, бѣ́городиченъ, гла́съ то́йже:

ИЗБА́ВИ НА́С ѿ всѣ́хъ напáстей, ѿ ѿ мнóгихъ соблáзнь с́мѣвыхъ ѿ
тьмы, всенепорóчнаа, ꙗ́же порóждаша на́мъ свѣ́тъ невечѣрній.

Полѣелѣн. Велнчѣнїе:

Реличáемъ тѣхъ сщ҃енномѣнниче сѣбѣй гаврїїле, ѿ чтѣмъ сѣбѣю пáмать твою, ты бо молиши за насъ хр҃та бг҃а нáшего.

Ѹаломъ избранный: Оуслышите сѧ всѧ ꙗзыцы:*⁷

7* Пс. 48,2.

По полѣленіи: сѣ́даленъ, гласъ ѿ:

Безкрѡвныѧ жѣ́ртвы бг҃Ѹ приноси́ахъ ѣ́си, пострада́вѧ же крѣ́пкѡ, прине́слѧ ѣ́си жѣ́ртва, на́съ ра́ди пожѣ́ршемѹ: ѣ́гоже прилѣ́жнѡ моли́, бг҃обл҃же́нне ѿ́че гаврі́їле, сп҃сѣ́ти всѧ́ лю́боѡю пою́щыѧ тѧ́. [Два́жды.]

Гласъ, ѿ ны́нѣ, вг҃орѡ́диченъ, гласъ то́йже:

Бл҃гоче́ дб҃ѡ ѿ́таѧ, ѿзба́ви на́съ лю́тыхъ вѣ́хъ, ѡ́умола́ющѣи сѧ́ твоегѡ́ повѣ́шеннаго на дрѣ́вѣ, ѿ сподо́би на́съ досто́йныѡ ѡ́деснѹ́ ѣ́гѡ ста́ти, ѣ́гда прѣ́идетъ во сла́вѣ своѣ́й.

Степе́нна, ѿ-ѿ а́нтіфѡ́нъ, ѧ-гѡ гласъ.

Прокі́менъ, гласъ ѧ:

Восхва́лѧте прѣ́бѣи во сла́вѣ, * ѿ возра́дѹетеѧ на ло́жахъ своі́хъ.*⁸

Сти́хъ: Воспо́йте гд҃евѣ пѣ́снь но́вѹ, * хвалѣ́нїе ѣ́гѡ въ цр҃кви прѣ́бныхъ.*⁹

Та́же: Есѧ́кое ды́ханїе:

Ѿвѣ́іе ѿ лѹ́кѣ, зача́ло ѿз.*¹⁰

Рече́ гд҃ь: [ѧ, ѧв] не бо́ѣѧ ма́лое ста́до, ѣ́кѡ бл҃гоизво́ли ѿ́цъ ва́шъ да́ти ва́мъ цр҃тво. [ѧг] Прода́йте ѿмѣ́нѣѧ ва́ша, ѿ да́дите мѣ́лѡстына́: сотвори́те себѣ́ влагѡ́нца неветшѡ́ща, сокрови́ще неветсѹ́дѣ́емо на нѣ́сѣхъ, ѿдѣ́же тѧ́тъ не приближа́етсѧ, ни мо́ль растлѣ́ваетъ. [ѧа] ѿдѣ́же бо ѣ́сть сокрови́ще ва́ше, тѹ́ ѿ ср҃дце́ ва́ше бѹ́детъ. [ѧс] Да бѹ́дѹтъ чресла́ ва́ша преподѣ́сана, ѿ свѣ́тильницы гора́щїи: [ѧс] ѿ вы́ подобни чл҃вѣ́къмъ ча́ющымъ гд҃а своегѡ́, когдѧ́ возврати́теѧ ѿ бра́къ, да прише́дшѹ ѿ толкнѹ́вшѹ, ѡ́бѣ ѿверзѹ́тъ ѣ́мѹ. [ѧз] Бл҃же́ни ра́бѣ тѣи, ѿх҃же прише́дѹ гд҃ь ѡ́браще́тъ еѧ́ща. ѡ́мнѣ́ гл҃голю́ ва́мъ, ѣ́кѡ преподѣ́шетсѧ, ѿ посади́тъ ѿх҃ъ: ѿ минѹ́вѹ*¹¹ послѹ́житъ ѿмъ. [ѧи] ѿ ѡ́це прѣ́идетъ во второ́ѹ стра́жѹ, лю́бо въ тре́тїю стра́жѹ прѣ́идетъ, ѿ ѡ́браще́тъ ѿх҃ъ та́кѡ: бл҃же́ни е́сѹтъ ра́бѣ тѣи. [ѧѡ] Се́ же вѣ́дите, ѣ́кѡ ѡ́це бы вѣ́далъ гд҃и́нъ хра́мины, въ

⁸* Пс. 149,5.

⁹* Пс. 149,1.

¹⁰* Лк. 12,32-40 (зач. 67).

¹¹* или: прие́мѹщѹ.

кій часъ тѣтъ прїидетъ, бѣлъ оубо бы, и не бы далъ подкопати домъ своегѡ. [м] И бы оубо вѣднѣ готѡви: ѣкѡ коньже часъ не мнѣтѣ, сѣхъ члѣвѣческій прїидетъ.

По ѡ-мъ псалмѣ: стїхѣра гласъ ѿ:

Прїиднѣте днєсь всѣ сѣрбстїи собѡри, пѣнїемъ и пѣсньми дхѡвными, досто́дѡлжнѡ почтїмъ пѡмѡтъ цѣннѡмѣнна гавріїла, ѣже пѡстѣхъ своѡ многотѣрѣднѡ пѡслѡ ѣсть, вѣры же радн пострадѡ дѡже до смѣрти, и ко хрїстѣ радѡхъ преселїсѡ, кѡ немѡже возопїимъ: мѡтѡвѡми, хрїтѣ, архїерѣѡ твоегѡ, дѡрѣи нѡмъ прегрѣшѣнїи процѣнїе и вѣлїю мѡтѣ.

Ванѡнъ вѣы, со їрмосѡмъ, на ѿ: и цѣннѡмѣнна, на ѡ.

Ванѡнъ цѣннѡмѣнна, гласъ ѣ, [ѣгѡже краегранѣїе:

Дѡблестъ гавріїловъ честѣхю.

Вх вѣгороднѡхъ же и вх сѣдѡльнѣ: Прѡта мїрко.]

Пѣснь ѡ. їрмосъ:

Поїмъ гдѣви, вх мѡри дрѣвле лѡди настѡвльшемъ, и вх нѣмъ фараѡна со всеѡинствѡмъ погѣзївшемъ, пѣснь повѣднѡю, ѣкѡ прослѡвїсѡ.

Дшъ моѡ, и сѣце, и оумъ, просѣтїи, молюсѡ: и настѡви мѡ, приснопѡмѡтнѣ, бѡгѡчїтнѡ пѣтїи пѡдвїги твоѡ.

Одѣждами, ѣже ѡ крѡве, ѡблѣклсѡ ѣсї, ѡче гавріїле: и во сѣлѡ востѣклѡ ѣсї, вѣнчаемъ свѣтлѡ славою сѣыхъ.

Блѡславіемъ*¹² мѣннѣснѡмъ оукрашѡемъ, сохрани нѡсъ: и всѡ вѣрою прѡзндѡщѡмъ твоѡ пѡмѡтъ, бѡжѣннѣ.

Вѣгороднѣнъ:

Прѣжде тебѣ рѡждшагѡсѡ нѣзѡ ѡцѡ, роднѡ ѣсї: прѣвѡлѡ же ѣсї негѡлѣнна, и по рѣтѣвѣ дѡѡ. тѣмъже тѡ ѡстиннѡ вѣхъ испѡвѣдѣмъ, прѣпѣтѡмъ.

Вѡтѡвѡїѡ: Хрїтѡсъ рѡждѡетсѡ:

^{12*} измењено према сличномъ месту у овој служби, јер нам се чини смисленије; а у изворнику: **Блѡсло**вїемъ.

Пѣснь г. І́рмосъ:

Неплóдотковавшій мóй о́умъ, плодонóсєнъ, бже, покажі́ ми, дѣ́лателю добрыхъ, наса́днтелю бл́гнхъ, бл́годѣ́трóбїемъ тво́имъ.

Анкóмъ цї́еннымъ, бл́женне, сочиня́емъ: съ нї́мже ѡ́ мї́рѣ моли́сѧ хр́тѸ, да ѡ́збáвнтъ насъ ѿ всáкагѡ злá, ѡ́ сподóбнтъ цр́твїа своєгѡ нб́нагѡ.

Единосѹ́щное слóво проповѣ́далъ є́си, є́гѡже рáди мѣ́ннєскѹ́ смѣ́рть претерпѣ́лъ є́си: тѣ́мже ѡ́ вѣ́нєцъ сла́вы ѿ негѡ́ прї́ахъ є́си.

Соверш́еннымъ свѣ́томъ ѡ́сї́аемъ, любвѣ́ бж́твенныа ѡ́спóлненъ бы́ахъ є́си: мѣ́ннєскими же вѣ́нцы о́укра́сївсѧ, вселѣ́сѧ є́си въ цр́тво нб́ное.

Бѣ́городненъ:

Родилá є́си вóлею ѿ́чеє слóво, на́нѣ́емъ бж́твеннагѡ дх́а, пресѣ́ахъ дѣ́во мѣ́н, а́рхїєрѣ́свѧ сла́во: тѣ́мже тá по́емъ ѡ́ величáемъ.

Сѣ́дáленъ, глáсъ д̑:

Ѿсновáнїе ѡ́мѣа въ є́влїи, пáстырь нарѣ́клсѧ є́си ѡ́ сѣ́нтель чѣ́стенъ, бѣ́обл́женне гаврі́їле, крóвїю же мѹ́чєнїа себѣ́ о́укра́сїахъ є́си, ѡ́ къ невещі́єствє́ннымъ лнкóмъ пресѣ́авлсѧ є́си: съ нї́мже молї́ хр́тá бѣа, помї́ловати дѹ́шы нáшѧ.

[Двáжды.]

Слáва, ѡ́ ны́нѣ, бѣ́городненъ, глáсъ тóйже:

Тевѣ́ прибѣ́гаемъ всїи, мѣ́н бж́їа, ѡ́збáви насъ ѿ всѣ́хъ напáстєхъ: ѡ́чнцї́енїе ѡ́спросї́ нáшымъ прегрѣ́шенїємъ, є́дїна бо ты чл́вѣ́комъ є́си ѡ́справлє́нїе.

Пѣснь д. І́рмосъ:

О́услы́шахъ гд̑и, слзхъ тво́й, ѡ́ оубоáхсѧ: разѹ́мѣхъ дѣ́ла твоá, ѡ́ дивн́хсѧ, ѡ́ возопї́хъ: сла́ва сї́лѣ́ твоє́й, гд̑и.

Твоѹ́ пáмáть прáзднѹ́щыа вѣ́рою сохрaнáй, приснопáмáтне гаврі́їле: мл̑тва творá хр́тá бѣа нáшего.

ГЕЕНСКАГО ОГНА ПОТЩІА ИЗБАВИТИ НАСЪ, БГОБЛЖЕННЕ ГАВРІІЛЕ:
СВѢТЛОЕ ЖЕ ЖИЛИЩЕ ДОБРОДѢТЕЛЕЙ СОВЕРШИ, И СВѢТА НЕВЕЧЕРНАГО
СПОДОБИ.

ИГГЛЫСКИМЪ ЛИКОМЪ СОЧТАВША, СѢ: ПРОСВѢЩАЕШИ СВЫШЕ ЧДѢСЪ
ЗАРАМН ДШЫ ПОЮЩИХЪ ТѦ. **БГОРОДИЧЕНЪ:**

ИЗЛУЩЫА ЛЮДИ ТВОѦ БЖТВЕННЫХЪ БЛАГЪ ИСПОЛНИ, ВСЕСѢАА ДѢО МѢН: И
НЕ ѠСТАВИ НАСЪ ИЖЕ ТѦ ОУСТНАМИ И ДШЕЮ ПРОПОВѢДЕМЪ.

ПѢСНЬ 6. ІРМОСЪ:

ИГЛА ДШИ МОЕѦ, СІСЕ МОЙ, РАЗГНАВЪ СВѢТОМЪ ЗАПОВѢДЕЙ ТВОИХЪ,
ѠЗАРІ МА, ІАКѠ ЕДИНЪ ЦРЬ МІРА.

БЖМЫ ТѦ ДОБЛЕСТВЕННА МЧНИКА И ИЩЕЛЕНІЙ ИСТОЧНИКА, СѢИТЕЛЮ
ГАВРІІЛЕ БГОМЪДРЕ, И ЦРКВЕ ОУТВЕРЖДЕНІЕ.

РАЗЖЕГѦЕМЪ СЛАДОСТНѢ ХРІТОВЫМЪ ЖЕЛѦНІЕМЪ, ПЛОТЬ ПОКОРИАЪ ЕСИ
ДШУ, ПОМѦЗАВША ІАКѠ МУРОМЪ МЧНИЧЕСКОЮ КРѢВІЮ: ТѢМЪ СЛАВЫ
БЕЗСМЕРТНЫА СПОДОБИА ЕСИ.

ИСА ХРІТА, Ѡ ѠЦѦ ВОЗСІАВШАГО ПРЕЖДЕ ДЕННИЦЫ, ИСПОВѢДАА, ПОСТРАДААЪ
ЕСИ ДАЖЕ ДО КРѢВЕ: ТѢМЖЕ ТѦ ПО ДОЛГУ СЛАВИМЪ. **БГОРОДИЧЕНЪ:**

МНОГИХЪ ПРЕГРЕШЕНІЙ ЗНОЕМЪ ИСТѦВШЮ ДШУ МОЮ, ПРОХЛАДИ
ХОДАТАЙСТВОМЪ ТВОИМЪ, ДѢО ЧТАА: И ѠЧИСТИ Ѡ ВСѦКІА
НЕЧИСТОТЫ, ТЫ БО ЕСИ КОИСТИННУ ДѢСТВУ И ЧТОТѢ ВМѢСТИЛИЩЕ.

ПѢСНЬ 7. ІРМОСЪ:

БЕЗДА МА МНОГА ГРЕХѠВНАА ѠКРѢЖАЕТЪ, И КОПИЮ ТИ, ПРРѠКА
ПОДРАЖАА: Ѡ ТЛИ МА ГДИ ВОЗВЕДИ.

ИСПОЛНЕНЪ БЫВЪ ЛЮБВЕ БЖТВЕННЫА, ХРІТА ДЕРЗОСТНУ ИСПОВѢДААЪ ЕСИ: И
ИВѢНЦЫ МЧНИЧЕСКИМИ ОУКРАСИА ЕСИ.

ЛАСКАНІА БЕЗБОЖНЫХЪ ТЪРКВЪ ѠПЛЕВААЪ ЕСИ, НЕ ОУБОАВША
МЪЧИТЕЛЕЙ, НИЖЕ СМЕРТИ: НО ЗА ХРІТА ДОБЛЕСТВЕННУ ПОСТРАДААЪ ЕСИ.

Огнепальною любовію прилепівсѣ хрѣ́тѣ, оукрѣпи́всѣ є́сѣ дѣ́хомъ: мѣ́стительское свирѣ́пство низложи́в є́сѣ, ѿ вѣ́нецъ ѿ бѣ́а досто́йнѣ прѣ́лѣ є́сѣ. **Бѣ́городиченъ:**

Из оутрѣ́бы твоеѧ воплѣ́щагосѣ прѣ́сносло́ваще, тѣ́ славосло́вѣмъ, ѿглаго́люю: ѿ ра́достѣмъ во́племъ тѣ́: ра́дѣсѣ ѿбѣ́дованнаѣ, препѣ́таѣ.

Конда́къ, гла́съ ҃ѣ:

Первопрѣ́тольникъ ѿ іе́рархъ ѿсто́яніи бѣ́лѣ є́сѣ, ѿсто́я хрѣ́тѣ послѣ́довалъ є́сѣ, мѣ́стѣмъ вѣ́нцемъ ѿ сѣ́нства ма́стїю ѿсто́я прѣ́лѣ є́сѣ, за ѿсто́я до́блественнѣмъ пострада́вѣ, ѿсто́яніи ѿ бѣ́гѣннѣмъ насле́діе получи́лѣ є́сѣ. **І́косъ:**

Ико́ ра́вѣ вѣ́рнѣмъ ѿсто́яніи, вше́лѣ є́сѣ въ ра́дость гдѣ́ твоеѧ, тѣ́ бо тала́нтѣмъ вѣ́ры страда́ніемъ твоѣмъ многосѣ́лѣмъ ѿзрасти́лѣ є́сѣ: ѿсто́я крѣ́пость непобѣ́дѣмъ, держа́вѣ неизмѣ́нѣмъ ѿ непрѣ́творѣмъ, процвѣ́лѣ є́сѣ страда́ніи пло́дѣ ѿбѣ́лѣны.¹³ тѣ́мъ за ѿсто́я до́блественнѣмъ пострада́вѣ, ѿсто́яніи ѿ бѣ́гѣннѣмъ насле́діе получи́лѣ є́сѣ.

Пѣ́снь 3. І́рмосъ:

Пѣ́снь дре́вле всегребѣ́шѣмъ оу́гасѣмъ, ѿ о́троки тѣ́мъ дѣ́ломъ ѿро́сѣмъ: бл҃гѣ́нѣ є́сѣ, бѣ́же о́тѣ́цѣмъ на́шимъ.

Во ѿсто́яніи вѣ́сѣмъ ли́кѣмъ, бѣ́гѣннѣмъ гаврі́їлѣ, сѣ́мъ мѣ́стическимъ собо́ромъ ра́дѣсѣ поѣ́ши: бл҃гѣ́нѣ є́сѣ, бѣ́же о́тѣ́цѣмъ на́шимъ.

Оу́мѣ ѿсто́яніи ѿ дѣ́лѣмъ свѣ́тлостїю сѣ́лѣ, ѿбѣ́лѣ є́сѣ на зе́млѣ хрѣ́мъ хрѣ́тѣмъ, прѣ́мѣмъ сокро́вище: ны́нѣ же на нѣ́сѣхъ црѣ́кѣши со вѣ́комъ тѣ́мъ, є́мѣмъ поѣ́мъ: бл҃гѣ́нѣ є́сѣ, бѣ́же о́тѣ́цѣмъ на́шимъ.

Чтѣ́на предѣ́лѣмъ смѣ́рть твоѧ во ѿсто́яніи, ѿбо за хрѣ́тѣмъ пострада́лѣ є́сѣ: не ѿста́ви ста́до, є́же ста́жалѣ є́сѣ тѣ́мъ твоѣмъ: но моли́ оу́мѣмъ дерзнове́ніе въ де́нь сѣ́дѣмъ ѿсто́яніи пою́щимъ: бл҃гѣ́нѣ є́сѣ, бѣ́же о́тѣ́цѣмъ на́шимъ. **Бѣ́городиченъ:**

¹³* или: ѿбѣ́лѣны.

Ро́ждашю́ плóтски мірови свѣтъ ѿ свѣта, цїє́нными гл҃сы тѧ до́бротѣ і́акѡвлю по́емз, бѣ́е вєнепорóчнаѧ: тѣ́ бо нѧмз є́си стѣна, ѿ по́мощи неѡборíмаѧ.

Пѣснь ѿ. І́рмóсз:

Ѿ не ѡ́цнхз ко є́же бы́ти прикѣ́дшаго сло́вомз всѧ, по́йте ѿ превозно́сите ко всѧ вѣ́ки.

Єдиннорóднаго сѧ бж҃їѧ ѿповѣ́далз є́си, є́мѣ є́диномѣ слѣ́жилз є́си, ѡ́ не́мже не́престѧннѡ взыва́ѧ: по́йте ѿ превозно́сите є́го ко всѧ вѣ́ки.

Свѣ́томз б҃гопознѧ́нїѧ просвѣ́тї ма, цїє́нномѣ́ниче гаврї́їле прино́памѧтне, да вѣ́нѣ хр҃тѧ сла́влю ѿ гл҃голю: по́йте ѿ превозно́сите є́го ко всѧ вѣ́ки.

Тезонме́ните крѣ́пости бж҃їѧ, крѣ́покз вѣ́лз є́си ко стра́дѧнїи, ѿ сме́рть по́далз є́си взыва́ѧ: по́йте ѿ превозно́сите хр҃тѧ ко всѧ вѣ́ки.

Б҃горóдиченз:

Вспнѧ, ї́же прѣ́жде проѡбразова́ше стра́нное та́инство рж҃твѧ твоє́ѡ, неѡпа́льна пребывши, пренепорóчнаѧ: ѿбо ѿ́гнь бж҃твѧ родилѧ є́си, ѿ неѡпа́льна пребыла є́си, ѡ́трокови́це. тѣ́мже тѧ всѧ роди по́емз ко всѧ вѣ́ки.

Пѣснь ѧ. І́рмóсз:

Преестѣ́ственнѡ плóтїю заче́ншю ко чрѣ́вѣ, ѿ ѡ́цѧ безлѣ́тнѡ предвѡзсѣ́ѧвшее сло́во, вх пѣ́снхз немóлчныхъ велича́емз вѣ́рнїи.

Вѣ́нецз бл҃гтей положи́сѧ на главѣ́ твоє́й, б҃гобл҃же́нне гаврї́їле, ї́акѡ сконча́вшемѣ́ течѣ́нїе, ѿ соблю́дшемѣ́ вѣ́рѣ некра́домѣ́, ѿ прѣ́внхз чї́нове краси́ѡ тѧ прїѧ́ша.

Оу́стѧ, гл҃гѡ́лющаѧ беззакóннѡ на тѧ, загра́дїшѧсѧ: тѣ́ же возвы́шенз на дрѣ́во, хр҃тѣ́ оу́подо́блѧсѧ є́си: є́го́же моли́ да сп҃сѣ́тз дѣ́шы нѧшѧ.

Юдо́ль плаче́внѹ ѡста́вляѣ ꙗ́ко, ꙗ́ко въ нѣ́ныхъ черто́зѣхъ вселѣ́а
ꙗ́ко: прїе́млющїи же бж҃їю свѣ́тлость, невѣ́димыхъ до́брыхъ
ѣ́вствєннѹ смотрѣ́ши. **Б҃городиченъ:**

Отроковѣ́це ѿта́а, мѣ́ти пренепоро́чнаа, дѹ́ши моеѹ ѡ́блєніе
ѡ́блєніа, ꙗ́ко рѣ́че о́укрѣ́пїи: ро́ждаша прєбл҃гаго сло́ва хр҃та, вѣ́хъ
о́убл҃жа́юща ꙗ́ко о́укрѣ́пл҃юща.

Свѣ́тїленъ:

Трїсѣ́чнаго бж҃тва́ свѣ́та́ невечѣ́рній про́сїа въ тебѣ́, гаврі́ле
прєбл҃женне, содѣ́ла та́ чїсто́е прїа́телище бж҃твенныхъ дарова́ній:
се́го ра́ди ꙗ́ко вселѣ́а ꙗ́ко въ нѣ́ныхъ черто́зѣхъ, ѡ́бл҃же мо́лишиа ѡ́
вѣ́хъ на́сѣ. **[Два́жды.]** **Гла́ва, ꙗ́ко ны́нѣ, б҃городиченъ:**

По́емъ та́ цїе́нными гла́сы до́брыѹ іа́кѡвлю, ро́ждашѹ плѣ́тїи
мі́рови ѡ́же ѡ́ свѣ́та свѣ́та, просвѣ́ща́ющы всю́ подл҃нечнѹ.

На хвалѣ́тєхъ: ст҃їхѣ́ры, на ѡ́, гла́сѣ ꙗ́ко. [Самоподѹ́бєны]:

Что́ та́ наре́кѹ, ст҃ї́телю; правосла́вныхъ о́утвєрждѣ́ніе, ꙗ́кѡ
пасты́ренача́льника цр҃кве є́рвєкїа; ѡ́стїны побѣ́дника, ꙗ́кѡ за
ѡ́стїнѹ до́блєствєннѹ постра́даа ꙗ́ко; цїе́нномї́ника, ꙗ́ко мѹ́чениа
вѣ́нцє́мъ вѣ́нча́а ꙗ́ко; но ꙗ́ко прєдсто́а прѣ́то́лѣ ст҃ыа тр҃цы, мо́лиа
прїа́жнѹ, ст҃ї́стїа дѹ́ша́мъ на́шымъ.

Что́ та́ ѡ́менѹ́емъ, сла́вне; цїе́нникѡ́въ ра́дованїе, ст҃р҃ѣ́тотѣ́рпцє́въ
до́брыѹ, бл҃гоу́чїа́ пода́телѹ, ст҃ї́телѹ ѡ́стїнна ꙗ́ко цїе́нна о́учїтелѹ:
ѡ́же кро́вїю мѹ́чениа себѣ́ о́укра́сїа, кѹ́ невєщє́ствєннѹмъ прєста́вля́а ꙗ́ко
лїкѡ́мъ; сѣ́ ны́нѣ мо́ли ѡ́ на́сѣ хр҃та б҃га, помѣ́ловати дѹ́шы на́ша.

Что́ тебѣ́ воспо́ю, бл҃женнѣ́йше гаврі́ле; ꙗ́кѡ ѡ́бл҃а ꙗ́ко ст҃ї́тель ꙗ́ко
мї́никъ: тѣ́мже невѣ́снаа, бж҃твенне, наслѣ́доваа ꙗ́ко, ꙗ́ко ны́нѣ
прѣ́то́лѣ зѣ́ждїтелѹ прєдсто́иши. мы́ же воспѣ́ва́юще цїе́ннѹ па́мѣть
твою́, мо́лимъ та́: мо́ли ѡ́ на́сѣ хр҃та б҃га, дарова́ти дѹ́ша́мъ на́шымъ
мі́ръ, ꙗ́ко вѣ́лю мѣ́ть.

Что тѧ наречѣмъ, цѣннѣйше ѿче; вѣмы бо тѧ православіѧ столпѧ ѿ цркви оутвержденіе: мученіѧ пѣть прошѣдша, ѿ предъ безбожными агарны, хрѣта доблественно исповѣдавши; тѣмже молимъ тѧ, ѡакъ ѿмѣѧ дерзновѣніе ко хрѣсту бгѹ, моли спсѣтиѧ дѹшамъ нашімъ.

Гла́ва, гла́сѧ ѿ:

Прѣидѣте себѣстѣи людіе, радостенъ ликъ составимъ, восхваляюще ѿца нашего, цѣнномѣнника гавріїла, патріарха сербскаго, кроплѣніемъ чѣтныхъ кровей своихъ, порфѹрѹ цркѹю себѣ ѡбагрівшѧго, ѿ вѣстѣвшѧгоѧ съ весѣліемъ въ бжтвенное цртво, ѿ возопіемъ ѣмѹ: пастырю вѣрный ѿ мѣниче за вѣрѹ, млтвенниче теплѣйшій молиѧ вынѹ хрѣсту бгѹ нашемѹ, ѡ спсѣніи стѧда твоегѹ.

И нынѣ, бѣгородиченъ, гла́сѧ то́йже:

Ѿ всемлѣтнѣѧ мѣти бжїѧ, застѹпнице о҃усерднаѧ, предстаѣтельнице всегѹ рода члвчческаго, о҃укрѣпи насъ на дѣлїѧ бжтвеннаѧ, даждь намъ ненавѣтнѹ нѣнѹю шѣстковати стезю, да твоимъ застѹплѣніемъ, о҃укло́ншѧ пѣтѣй слоко́зненнаго, достигнемъ въ небесаѧ жилища, ѿ ѿбщницы бѹдемъ славы присносѹщныѧ.

Гласослѡвіе великое. Тропарь цѣнномѣнника, [гла́сѧ ѿ:

Неправеднымъ сѹдомъ ѡсѹжденъ бывъ:]

Гла́ва, ѿ нынѣ, бѣгородиченъ, [гла́сѧ то́йже]: Гавріїлѹ вѣща́вшѹ:

Ѹктенїи, ѿ ѡпѣстѧ.

НА ЛѢТУРГІИ.

Блжѣнна, ѡ канѡна цѣнномѣнника: пѣснь ї-ѧ ѿ ѿ-ѧ.

Прокіменъ, гла́сѧ ѿ:*¹⁴

Восхва́лѧтѧ прѣбѣи во сла́вѣ, * ѿ возрѧдѹтѧ на лѡжахъ своихъ.*¹⁵

Стѣхъ: Воспо́йте гдѣви пѣснь но́вѹ, * хвалѣніе ѣгѹ въ цркѣи прѣбѣныхъ.*¹⁶

^{14*} исти као на Јутрењу, само различит глас.

^{15*} Пс. 149,5.

^{16*} Пс. 149,1.

И́плъ ко ѣвресѣмъ, зачало тѣд.*17

Вра́тїе, [ѣ] поминáйте наставники вáшѣ, ꙗ́же гл҃голаша вáмъ сло́во бж҃їе: ꙗ́же взира́юще на сконча́нїе жи́тельства, подража́йте вѣ́рѣ ꙗ́хъ. [и] И́исъ хр҃тосъ, вчера́ и́ днесь, то́йже и́ во вѣ́ки. [ѣ] Вѣ́ на́дчєніѣ стра́нна и́ разлѣ́чна не прилагáйтеся: до́бро бо бл҃гѣ́тїю оутвержа́ти сѣ́ца, а́ не бра́шны, ѿ́ нѣ́хже не прѣ́ша по́льзы ходи́вшїи вѣ́ нѣ́хъ. [и] И́мамы же о́лтарь, ѿ́ негѡ́же не ѡ́мѣ́тъ влáсти ꙗ́сти слѣ́жащїи сѣ́ни. [ѣ] И́хже бо крѡ́вь живѡ́тныхъ вно́сится во сѣ́ла за грѣ́хѣ́ первосѣ́енникомъ, сѣ́хъ тѣ́лесѣ́ сжигáются внѣ́ стáна. [ѣ] Тѣ́мже и́исъ, да ѡ́сѣ́нитъ лю́ди своѣ́ю крѡ́вию, внѣ́ вратъ пострада́ти и́звѡ́лихъ. [и] Тѣ́мже о́убо да и́сходимъ къ немѹ́ внѣ́ стáна, поноше́нїе ѣ́гѡ́ носáще. [ѣ] Не и́мамы бо за́ѣ́ пребывáющаго гра́да, но градѹ́щаго взыскѣ́мъ. [ѣ] Тѣ́мъ о́убо прино́симъ жер́твѹ́ хвалѣ́нїѣ вѣ́нѹ́ бг҃ѹ́, сѣ́рѣчь пло́дъ о́устѣ́хъ исповѣ́дающихъ и́мени ѣ́гѡ́. [ѣ] Бл҃готворѣ́нїѣ же и́ о́бещѣ́нїѣ не забывáйте: таковы́ми бо жер́твами бл҃гоу́гожда́ется бг҃ъ.

И́лліаѣ́, глаго́лѣ:

Сѣ́и́хъ: Сѣ́енницы твоѣ́ ѡ́блекѹ́тся вѣ́ правдѹ́, * и́ прѣ́бѣ́и твоѣ́ возра́дѹ́ются.*18

Сѣ́и́хъ: Бл҃же́нъ мѹ́жъ бо́и́сѣ́ гд́а, * вѣ́ за́повѣ́дехъ ѣ́гѡ́ во́схо́щется сѣ́лаѡ́.*19

Вѣ́ліе ѿ́ лѣ́кѣ́, зачало і́д.*20

Во вре́мѣ́ о́но, сѣ́ла і́исъ [ѣ] на мѣ́стѣ́ ра́бнѣ́, и́ наро́дъ о́учє́нїкъ ѣ́гѡ́, и́ мнѡ́жество мнѡ́го лю́дѣ́и ѿ́ всє́а і́дѣ́н, и́ іе́рлѣ́ма, и́ помѡ́ріѣ́ тѹ́рска и́ сї́до́нска: [и] И́же прї́но́ша послѣ́шати ѣ́гѡ́, и́ и́сцѣ́лѣ́тисѣ́ ѿ́ недѹ́гъ сво́ихъ, и́ стра́жащїи ѿ́ дѹ́хъ нечѣ́стныхъ, и́ и́сцѣ́ла́хѹ́сѣ́. [ѣ] И́ вѣ́сь наро́дъ и́ска́ше прика́сѣ́тисѣ́ ѣ́мѹ́: ꙗ́кѡ́ сѣ́ла ѿ́ негѡ́ и́схо́ждаше, и́ и́сцѣ́лаше всѣ́. [ѣ] И́ то́й возве́дъ о́чи своѣ́ на о́учени́кѣ́

17* Евр. 13,7-16 (зач. 334).

18* Пс. 131,9.

19* Пс. 111,1.

20* Лк. 6,17-23 (зач. 24).

своѣ, гл҃голаше: бѣжѣни нѣщѣи дѣломъ, ѣкѡ вѣше ѣсть цр҃ствіе вѣжѣе. [ѣа] Бѣжѣни ѡч҃и нѣщѣи, ѣкѡ набыти тѣмъ. бѣжѣни плѣщѣи нѣщѣи, ѣкѡ возмѣтѣмъ. [ѣв] Бѣжѣни бѣдѣте, ѣгда возненавидѣтъ вѣсѣ чл҃вѣцы, и ѣгда разлѣчатъ вѣи, и поносѣтъ, и пренебѣтъ ѣмъ вѣше ѣкѡ слѡ, сѣа чл҃вѣческѣа радѣи. [ѣг] Возрадѣйте въ тѡй дѣнь и възыграйте: сѣ бо мзда вѣша многѣа на нѣсѣи.

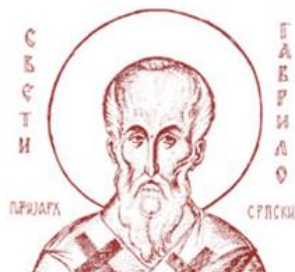
Причащенѣ:

Въ пѣмѣтъ вѣчнѡ бѣдетъ прѣникъ, [ѡ слѣха слѣ не оубѡитѣмъ.]*²¹

Манастир Дубница, у селу Божетићи на Златару
(Милешевска епархија) – задужбина патријарха Гаврила (Рајића).

²¹* Пс. 111,6 и 7.

МЕСЕЦА ДЕЦЕМБРА, У 13. ДАН.

**СПОМЕН СВЕТОГ СВЕШТЕНОМУЧЕНИКА ГАВРИЛА (РАЈИЋА),
ПАТРИЈАРХА СРПСКОГ.*²²**

Овај свети човек Божји Гаврило (Рајић) беше постављен од Господа Христа на свећњак Цркве Своје у Србији у најтеже време, када Србијом владаху Агарјани – Турци. Он на патријаршијском трону наследи свога претходника патријарха Пајсија, и беше патријарх Српски од 1648-1655. године. Пре доласка на тај узвишени положај, он беше Рашки митрополит неко време, бринући се дан и ноћ о повереној му пастви, полажући, као пастир добри, душу своју за овце своје.

Дошавши на патријаршијски престо, овај угодник Божји наследио је од свога претходника доста срећено стање у Цркви. И он је са своје стране улагао много труда и све своје богодароване му способности, на ипак, због неповољних околности, ствари у Цркви за његово време почеле су да се мењају на горе. Њему је пало у део да се бори на два фронта. С једне стране биле су турске власти, које су вршиле разна насиља и захтевале од Цркве велике дажбине, а с друге стране била је јака римска пропаганда која је у то време преко папских „мисионара“ покушавала да посеје корене уније у Србији, као и у осталим православним народима на Балкану.

Вршећи своју узвишену пастирску дужност, патријарх Гаврило је много путовао. Он је још 1649. године био у Цариграду да би однео наметнуте му дажбине, а и да би утврдио свој положај. Идућих година 1650. и 1651. он много путује по земљи поучавајући народ закону Божјем и утврђујући га у вери отаца његових, како би се могли одупрети безочној навали римских пропагатора уније. У тим својим путовањима стизао је и у наше најсеверније крајеве, где је народ нарочито био изложен притиску уније, те посећује и манастир Крушедол 1653. године.

Исте (1653.) године патријарх Гаврило посећује Влашку и Молдавију, где се једно време задржава у Трговишту код војводе Матије Басарабе, обављајући при том и извесну политичку мисију. Одатле је продужио свој пут за једноверну и једнородну Русију, стигавши у Москву средином 1654. године. Главни разлог овога пута патријархова у Русију било је

^{22*} преузето из „Житија светих“ за [месец децембар](#) преп. Јустина (Поповића), стр. [387-390](#).

тражење милостиње за своју Цркву која је била запала у велике материјалне тешкоће. Летописац бележи да је осиромашење у то време било тако велико, да се и по црквама и по манастирима служило из дрвених путира ...

Ако је тражење милостиње био главни разлог патријархова пута у Москву, он свакако није био и једини. Када је стигао у Москву, у којој је био врло свечано и радо примљен, патријарх је покушао да тамо штампа, поред осталог, и „Типик избраније многое от 34 књиг на латинскују јерес“ од солунског митрополита Нила Кавасиле, писца 14. века, коју је био донео собом у Москву. Патријарх је осећао потребу да своме свештенству, које се сусретало са мисионарима уније, да једну приручну књигу, о питањима која су тада расправљана. А таква је управо била наведена књига Нила Кавасиле. Тај факт сам собом јасно сведочи колико је патријарху Гаврилу било стало до очувања неповређене и чисте вере православне кроз коју и у којој се спасавамо.

Неки настоје да нађу и политички разлог путовања патријарха Гаврила у Русију, иако о томе није остало никаквог писменог трага. Нашавши се у Москви патријарх је био добро примљен и од цара и од патријарха руског. Са руским патријархом Никоном Гаврило је био у пријатељским односима. Учествовао је активно на Московском Сабору 1655. године на коме су спровођене извесне реформе у Цркви.

Под притиском разних околности, патријарх Гаврило је био решио да трајно остане у Русији, због чега је био и своју пратњу послао натраг у Србију, са предлогом да се бира нови патријарх на његово место. И заиста, ускоро буде изабран и устоличен на патријаршијском престолу патријарх Максим (1655-1674. године). Па ипак, доцније, не зна се зашто, патријарх Гаврило мења своју одлуку и жели да се врати својој кући и својој пастви. Патријарха су „с муком пустили из Москве, и то тек онда, када је за изговор навео одлажење у Јерусалим ради поклоњења светињама тамошњим“. Но, уместо да оде у Јерусалим, Гаврило се вратио у отаџбину и, изгледа, зажелео да опет заузме патријаршијски престо, али без успеха, јер „власти то нису хтеле“.

Ускоро овај блажени Гаврило буде оптужен Турцима као велеиздајник, те буде ухваћен и спроведен у Брусу, где се тада налазио турски султан и велики везир. Уз ову оптужбу, подигоше на њ клевету и неки Јевреји, зато што беше превео неколико Јевреја у веру хришћанску, оптужујући га да он ради на покрштавању Турака, да би тиме јаче озлоједили турске власти. Чувши овакве оптужбе, везир врло строго

испитиваше патријарха Гаврила, па иако сазнаде праву истину и сву лажност оптужби, ипак рече светитељу: „Пошто си оптужен као велеиздајник царства, по закону нашем треба да будеш убијен. Али, ако се одрекнеш вере своје, и прећеш у нашу веру, опростићу ти живот, и даћу ти највеће почести у царству, да проведеш живот у сваком изобиљу, части и слави“.

Чувши то, блажени Гаврило одговори са великом смелошћу: „Ја сам потпуно невин од ове оптужбе, и то је јасно свакоме, те неправедно умирем. Што се пак тиче предлога да оставим своју веру и да прећем у вашу, да би се ослободио смрти, немогуће ми је да прихватим, све док ме памет служи; а спреман сам да поднесем, помоћу Христа мога, хиљаде мучења, и да умрем из љубави према Њему, не једанпут, него стотину пута, када би то било могуће. А почести и сва лажна привремена блага, која ми обећаваш, нека остану вама“.

Тада светитеља предадоше мучитељима, који почеше да га муче многим и разноврсним мукама, да би га приморали да промени своју одлуку и да се одрекне Христа. Али храбри борац примаше сва мучења са великим трпљењем, имајући и велику радост што се удостојио да пострада за Христа, као што је и Христос пострадао за њега. Најзад, безбожници видећи непромењивост његове воље, одведоше га на одређено место у Бруси где буде обешен 1659. године. И тако предаде своју свету и преблажену душу у руке Божије и пређе ка своме љубљеноме Господу, да од Њега прими двојаки венац, и као јерарх и као мученик.

Архимандрит Макарије (Миленковић) и вајар Владимир Митровић
крај споменика патријарху Гаврилу у манастиру Дубница,
у селу Божетићи на Златару (Милешевска епархија).

Месеца јула, дана 18-тог:^{*23}

**СТРАДАЊЕ СВЕТОГ СВЕШТЕНОМУЧЕНИКА ГАВРИЛА,
АРХИЕПИСКОПА СРПСКОГ.^{*24}**

вај свети анђелоименити архиепископ српски Гаврило, први прозвани Рајић, по уснућу блаженог и великог Пајсија I, би изабран и постављен од сабора српског за архиепископа и патријарха српског народа у Пећи, лета 1646. године. Као добри пастир показа велику бригу о благу Свете Цркве, о чувању и чистоти Христове вере, овраћању и укрепљењу православља. Храбро је заступао и чувао поверено стадо против сваког утњетавања и насиља, штитио је свој народ, љубећи га као самога себе. Његово пламено родољубље и велика ревност за свој род и Христову Цркву изазва сумњу и приведе га у подозрење код турских власти. Љубав коју имаше за свој народ изазва код недобросавесних ружење и завист. Не бојећи се Бога клеветаху патријарха да има намеру да са својим народом учини некакав устанак против Турака и тога ради триклети Турци још више почеше досађивати светом архиепископу српском Гаврилу. Његови непријатељи охрабрени од Турака почеше творити веће пакости и противљења и на послетку стараху се да подигну јавно гоњење и да га свргну са престола који законито држаше и којим као истински и храбри пастир добро управљаше. У том свом злом послу завидљивци су потпомагани од Турака.

Достојни прејемник престола светитеља и првосветитеља српског Саве и блаженог Пајсија свети анђелоименити мирољубац и велики

^{23*} као што се види аутор овог текста јеромонах Антоније Грабовачки даје различит датум спомена светитељевог у односу на онај у савременим календарима СПЦ, очигледно се руководећи датумом погребенија светитељевог који наводи у самом тексту (*Примедба приређивача*).

^{24*} превод који је приредио Никола Лукић, асистент на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, преузет из часописа православне епархије Сремске „Српски Сион“ бр. 2/2021, стр. 19-20. Текст овог житија, тачније мартирологиона, представља превод најстаријег српског хагиографског састава у част свештеномученика патријарха Гаврила. Текст житија настао је као ауторски рад јеромонаха Антонија Грабовачког у XIX веку. Превод је сачињен са оригиналног предлошка, на основу непосредног увида у рукопис Антонијеве бележнице (АСПЕБ ГР 45).

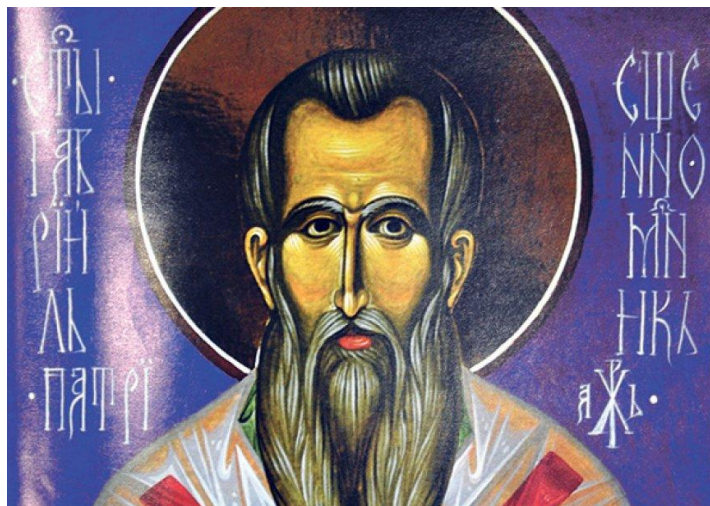
заштитник повереног му стада Христових словесних оваца, видећи смутње и клевете недобронамерних људи, виде непослушност, а најпре злонамерност не само да се свргне са свога престола него и да се учини претња његовом животу од злочестивих муслимана. Видећи да не може задржати поверени му патријарашки престо, истинити мирољубац, намисли се на време уклонити од зла чинећи добро, и учинити мир и тишину у Цркви која је поколебана властољубивим настојањем неких. Најпре смириваше себе као Јона говорећи да бура престане и да се поврати мир Цркви и народу његовом, но злочестиви не знајући речи пророка Божијег даваше место гневу. По речима Христовим: „Ако вас гоне у једном граду бежите у други“ (Мт. 10,23) намисли свети привремено оставити свој престо док опет тишина не настане. Отишавши у Валахију, не одрече се свог законито му повереног престола, него под изговором сакупљања милостиње отиде да сачува свој живот, ради Цркве и народа свога. Сакупљањем милостиње хтеде да насити иезасита уста безбожних муслимана. Видећи то оживе злонамерност, када су још у време патријарха Арсенија II Турци чинили муке онима који су ступали на престо светог Саве I. Но први свети, патријарх Гаврило, о том не мишљаше видећи себе као законито избраног од свог народа, но напослетку би принуђен да се ради свога мира на време склони у Валахију, сакупљајући милостињу да нахрани несита уста триклетих муслимана.

Дошавши блажени патријарх српски у Валахију проведе ту неко време. Ту дође и антиохијски патријарх Макарије, такође ради милостиње, имајући намеру да иде и у православну Русију у престони град Москву, не само милостиње ради него и као опуномоћеник цариградског патријарха на тадашњи сабор против руских расколника. Оба светитеља саветоваше се да крену у Русију и дођоше у Москву, у време цара Алексија Михајловића и свјатјејшег патријарха Московског Никона. Обојица патријараха присуствоваше државном сабору ради исправљања богослужбених књига. Много новоуведеног поткрало се немарношћу преписивача или је пак додато од злонамерних придошлица који су себе сматрали проповедницима истинског благочешћа, а који су и сами били у заблуди, али у томе врло постојани, те и друге незлобиве увукоше. На том сабору српски првопрестолник сијаше као сунце православном вером и би велика помоћ православном Никону. Тако укрепи оне који су се држали предања Православне источне цркве и побеђени бише злонамерници који су чинили прелести незлобивима.

После неког времена бављења у првопрестолном руском граду Москви блажени Гаврило врати се у своје отачаство, свом престолу. Но, на велико чуђење затече на свом престолу новог архиепископа Максима, који се није двоумио да седне на престо још живог законитог архиепископа, који се није одрекао трона. Видевши Максим Гаврила који се вратио не хтеде уступити законитом архиепископу незаконито узети престо првосветитељства српског него приложи, говори писац, страдањима светог Гаврила. Додајући безаконје безаконју облагаше га код Турске госпде како је Гаврило био у Москви и сковао заверу против њих. Зато велики везир учини испитивање неких недобросавесних који узевши грех на своју душу сведочише неправду кунући се да је тако било. Велики светитељ Гаврило све одрицаше говорећи да је у свему невин и да је све што се говорило против њега сама лаж. Но неправедни судија одбаци истину прихватавши лаж и посла светитеља у Малу Азију у град Брусу где су тада били и султан и велики везир, а Максим оста седећи на престолу.

Поставивши пред себе првосветитеља српског безакони судија запита га о изреченој оптужби. Свети архипастир рече да то није ништа друго него зла мисао његових непријатеља, да би безаконно узети и отети његов престо могли себи задржати. Но бојећи се његове ревности везир не хте веровати анђелоименимом архијереју, но почне претити светитељу мучењем и самом смрћу говорећи да је једина нада његовог живота могућа ако се одрече Христа и поверује у Мухамеда, иначе му смрт предстоји. Видећи свештеноначалник српски лукавство и безобзирност везира, рече: „Сва ова нечастивост и измишљања тичу се мога престола, но немогуће је да се ја одрекнем Христа и поверујем у Мухамеда да бих остао жив. Желео бих и хиљаду пута умрети за најслађег мога Владiku и Христа Господа.“ Велики везир га лукаво саветоваше: „Одреци се Христа и веруј у мог пророка, не само да ћеш остати жив него ћеш многа имања и благонаклоност задобити и удостојити се велике части од великог султана, славу и част и поштовање имаћеш у великом отоманском царству, поживећеш на земљи срећно и безбедно преизобиловавши у великом богатству“. Свети исповедник светог имена Христовог рече: „Желео бих, као што сам претходно и рекао, хиљаду пута умрети за Христа мога. Одрећи се, мени је немогуће а част славу и богатство које си мени обећао теби да буде, мени ништа није слађе на земљи него страдати и умрети за Господа мога Исуса Христа“. Тада мучитељ предаде светитеља слугама који га бацише на под и почеше љуто бити тако да је сво тело његово било обливано крвљу. Светитељ храбро трпљаше

веселећи се што се удостоји мучења за Господа свога, славословећи име Христово хуљаше на веру муслиманску и Мухамеда. Видећи ово мучитељ осуди светитеља на понижавајућу смрт, наредивши да се обеси на дрво. Чувши ово светитељ се обрадова и рече: „Господе Исусе Христе прими у миру душу моју“ и радујући се крену ка губилишту. Безбожне слуге узеше светитеља мученика и поведоше га на погубљење. Светитељ се помоли и рече: „У руке Твоје предајем дух свој“. И обешен би свети свештеномученик Гаврило, помоливши се за свој род и за своје непријатеље и предаде душу своју у руке Господа свога, за кога муке и срамну смрт радосно прими, и придода се нови свештеномученик лику древних светих свештеномученика са њима предстојећи престолу Христа Господа, да слави и да се моли за род свој. Тело светог свештеномученика патријарха Гаврила погребе 18. јула неки свештеник Павле иземђу два дуба, близу воде зване Агиазма. Богу нашем слава у векове векова. **А**мин.

Месеца децембра, у 13. дан

**спомен вршимо светог и богосног оца нашег и мученика Гаврила,
архиепископа пећког и патријарха српских земаља.*²⁵**

Стихови:

Крив на суду безбожних,
невин на суду Божјем
показујеш се, Гаврило,
и страдањем се красиш.

Вај светитељ и патријарх храбро следоваше у делима раније починулом патријарху и свештенотученику Јовану, што и њега самог доведе до мученичког страдања. Родом би из села Штиткова у Старом Влаху, из породице Рајић и најпре би епископом Смедеревским па потом митрополитом Рашким. У свом родном крају он подиже три цркве: у самом Штиткову – Благовештења, у манастиру Ковиљу – Арханђелима а у манастиру Дубници – Светој Тројици. После престављења великог учитеља и патријарха Пајсија, он узведен би на патријаршијски престо Српски 1648. године. Пошто прво отпутова у Османску престоницу Истанбул, раније звани Цариград, да потврди свој положај, он отпоче архијастирска путовање широм свете Цркве Српских земаља. Сарадњу он настави и са Римом и са Русијом јер тражаше помоћ. Године 1654. стиже до царског града Москве где лепо би прихваћен од Руског цара и патријарха. Он са собом понесе две књиге које би сигурно умножавањем биле корисне његовом народу. То беше Повест о српским краљевима и патријарсима и спис Нила Кавасиле против латинског учења. Наредне године он по посланицима у Србију поручи да се бира нови патријарх јер намеравао да се не враћа, али касније, нечим подстакнут, он се врати у отаџбину али патријаршијски

^{25*} синаксар саставио Лазар Љубић јануара 2020. г.

престо од блаженог Максима не могаше примити. У том би ухваћен од Турака и оклеветан да је покрстио неке Јевреје и да је издајник царства. Наговаран и примораван да се одрекне своје хришћанске вере, овај јерарх исповеди да је невин од њихових оптужби и да се Христове вере неће одрећи ни под каквим мукама. Зато у граду Бруси, данас званом Бурса, он би обешен између два дрвета, а тело његово часно погребено презвитер Павле код Агиазме. Тако је јасно и свесно своју доследност исказао својим речима, делима и смрћу овај свештеномученик и знаменити патријарх и сада ужива у радости припремљеној светима.

Његовим светим молитвама, Господе Исусе Христе, Сине Божји, помилуј и спаси нас. **А**мин.

✱ НОВИЊ СЕРБАДКА ЈЕЋ ГОДА ЕКА БЛАГРАДЪ. © НОВИ СРБАДКА 2015. ГОД. У БЕОГРАДУ. ✱